

Το Πρόγραμμα LIFE

Το πρόγραμμα LIFE αποτελεί χρηματοδοτικό μέσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο παρέχει ειδική στήριξη για την εφαρμογή της κοινοτικής πολιτικής και νομοθεσίας για το περιβάλλον και το κλίμα, ιδίως όσον αφορά στους στόχους των κοινοτικών Προγραμμάτων Δράσης για το περιβάλλον και το κλίμα.

Οι επιχορηγήσεις δράσης στο πλαίσιο του LIFE 2014-2020 μπορούν να χρηματοδοτήσουν: παραδοσιακά έργα (πυλοτικά έργα, έργα επίδειξης, έργα βέλτιστων πρακτικών, έργα πληροφόρησης, ευαισθητοποίησης και διάδοσης), ολοκληρωμένα έργα, έργα τεχνικής βοήθειας, έργα οικοδόμησης δυναμικού, προπαρασκευαστικά έργα και οποιαδήποτε άλλα έργα απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων.

Το Πράσινο Ταμείο ήδη υλοποιεί ως συντονιστής εταίρος ένα έργο LIFE Οικοδόμησης Δυναμικού (Greek LIFE Task Force), ως συνδικαιούχος δύο εγκεκριμένα ολοκληρωμένα έργα LIFE (LIFE-IP4NATURA & LIFE-IP AdaptInGR), ενώ θα συμμετάσχει στην υλοποίηση ενός επιπλέον ολοκληρωμένου έργου το οποίο βρίσκεται στο στάδιο αναθεώρησης (LIFE-IP CEI Greece). Επίσης, το Πράσινο Ταμείο συμμετέχει ως συνδικαιούχος σε τρία παραδοσιακά έργα LIFE (LIFE REWEEE, LIFE TERRACESCAPE και LIFE GRECABAT).

Έργο Οικοδόμησης Δυναμικού:

GR LTF (LIFE14 CAP/GR/000003)

Το έργο «Ίδρυση & Λειτουργία της Ελληνικής Task Force για το Πρόγραμμα LIFE» με κωδικό LIFE14 CAP/GR/000003 - GR LTF αποτελεί Έργο Οικοδόμησης Δυναμικού (Capacity Building). Τα έργα της κατηγορίας αυτής παρέχουν, μέσω επιχορηγήσεων, οικονομική στήριξη στις δραστηριότητες που απαιτούνται για την οικοδόμηση του δυναμικού των Κρατών Μελών, συμπεριλαμβανομένων Εθνικών ή Περιφερειακών Σημείων Επαφής LIFE, προκειμένου να μπορούν τα Κράτη Μέλη να συμμετέχουν αποτελεσματικότερα στο Πρόγραμμα LIFE.

Το έργο GR LTF ξεκίνησε την 1^η Ιανουαρίου 2016 και αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Απρίλιο του 2021. Ο συνολικός προϋπολογισμός του είναι 1.304.708 €, εκ των οποίων 953.600 € αποτελούν χρηματοδοτική συνεισφορά της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Συντονιστής δικαιούχος του έργου είναι το Πράσινο Ταμείο και Συνδικαιούχος είναι το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ).

Στόχος είναι ο σχεδιασμός και η εφαρμογή δραστηριοτήτων για την ενδυνάμωση των Εθνικών Σημείων Επαφής του Προγράμματος LIFE για το Περιβάλλον (Πράσινο Ταμείο) και τη Δράση για το Κλίμα (ΥΠΕΝ), με σκοπό την αποτελεσματικότερη συμμετοχή της Ελλάδας σε έργα LIFE και την προώθηση της περιβαλλοντικής και κλιματικής πολιτικής μέσω ολοκληρωμένων έργων.

Το έργο συντονίζεται από τον κ. Γιώργο Πρωτόπαπα, Εθνικό Σημείο Επαφής για το Πρόγραμμα LIFE/Περιβάλλον, σε συνεργασία με τρεις συντονιστές ανά θεματική ενότητα που υπάγονται στο ΥΠΕΝ και πλαισιώνεται από μια έμπειρη ομάδα.

Συγκεκριμένα, η Greek LIFE Task Force στεγάζεται στα γραφεία του Πράσινου Ταμείου, στη Βίλα Καζούλη και αποτελείται από **πέντε εμπειρογνώμονες**:

- Εμπειρογνώμονας Φύσης/Βιοποικιλότητας
- Εμπειρογνώμονας Περιβάλλοντος
- Εμπειρογνώμονας Κλιματικής Αλλαγής
- Εμπειρογνώμονας Διαχείρισης Δεδομένων/GIS
- Εμπειρογνώμονας Επικοινωνίας για το Περιβάλλον

Ο ρόλος της Greek LIFE Task Force:

- Παροχή ενημέρωσης, τεχνικής βοήθειας και συμβουλευτικής στους υποψήφιους δικαιούχους μέσω συναντήσεων, skype meetings, e-mails, τηλεφώνου
- Υποστήριξη στην προετοιμασία προτάσεων με δυνατότητα αποστολής του concept note ή της draft πρότασης στους εμπειρογνώμονες της ομάδας για λήψη σχολίων
- Παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης στους υποψήφιους αιτούντες κατά τον σχεδιασμό της πρότασης
- Υποστήριξη κατά τη φάση αναθεώρησης της πρότασης (revision phase)
- Προώθηση ανταλλαγής εμπειριών/καλών πρακτικών και χρήση αποτελεσμάτων έργων LIFE
- Ενίσχυση Εθνικών Σημείων Επαφής Προγράμματος LIFE

Οι δράσεις της Greek LIFE Task Force:

- Παροχή ενημέρωσης και συμβουλευτικής σε περίπου 200 δυνητικούς δικαιούχους μέσω συναντήσεων, skype meetings, e-mails, τηλεφώνου

- Παροχή τεχνικής υποστήριξης προτάσεων ολοκληρωμένων έργων LIFE (Integrated Projects) για τη Φύση/Βιοποικιλότητα και την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, στην προετοιμασία και στα πρώτα στάδια υλοποίησής τους
- Παροχή τεχνικής υποστήριξης της πρότασης ολοκληρωμένου έργου LIFE για το περιβάλλον στα στάδια της προετοιμασίας του συνοπτικού υπομνήματος, της πλήρους πρότασης και της αναθεώρησής της
- Λειτουργία ιστοσελίδας www.lifetaskforce.gr η οποία περιλαμβάνει εκδηλώσεις, νέα και παραδοτέα του έργου, παρουσιάσεις εκδηλώσεων της ομάδας, μεταφρασμένους οδηγούς υποβολής και αξιολόγησης προτάσεων LIFE, ειδική ενότητα «Έργο LIFE του Μήνα»
- Λειτουργία helpdesk και Πλατφόρμας υποστήριξης των δυνητικών δικαιούχων και των εμπλεκόμενων φορέων για το Πρόγραμμα LIFE <http://support.lifetaskforce.gr/>
- Διοργάνωση 15 ενημερωτικών ημερίδων, 21 σεμιναρίων συγγραφής προτάσεων LIFE, 2 θεματικών εκδηλώσεων (LIFE & Αγροτικός Τομέας, LIFE & Πόλεις) και 1 webinar προετοιμασίας πρότασης LIFE
- Δημιουργία βίντεο και spot για το Πρόγραμμα LIFE και 3 βίντεο καλών πρακτικών τρεχόντων και ολοκληρωμένων έργων LIFE

Μελλοντικές δράσεις της Greek LIFE Task Force:

- Δημιουργία βάσης δεδομένων με σκοπό την παροχή αξιοποίησης και πρόσβασης των ενδιαφερομένων φορέων και του ευρύτερου κοινού σε δεδομένα και πληροφορίες από τα παραδοτέα ολοκληρωμένων και τρεχόντων έργων LIFE στην Ελλάδα
- Δημιουργία περιφερειακών Σημείων Επαφής (Regional Contact Points)
- Έκδοση οδηγών καλών πρακτικών έργων LIFE
- Έκδοση οδηγών με τεχνικές, οικονομικές, διοικητικές δυσκολίες των αιτούντων και λύσεις αντιμετώπισης
- Έκδοση των έργων LIFE του μήνα
- Έκδοση του ενημερωτικού φυλλαδίου για το Πρόγραμμα LIFE 2021-2027

Ολοκληρωμένα Έργα LIFE:

Τα **ολοκληρωμένα έργα (Integrated Projects)**, στα οποία δίνεται ιδιαίτερη έμφαση από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα οποία αποτελούν μεγάλο κομμάτι του LIFE, είναι μεγαλύτερης κλίμακας από τα παραδοσιακά έργα LIFE, καλύπτουν ευρύτερους στόχους και απαιτούν πολύ καλή συνέργεια με άλλα χρηματοδοτικά μέσα, καθώς και καλή συνεργασία υπηρεσιών.

Συγκεκριμένα, αφορούν μεγάλων διαστάσεων έργα για το περιβάλλον και το κλίμα, σε μεγάλη κλίμακα (περιφερειακή, πολύ-περιφερειακή, εθνική ή διεθνική κλίμακα), με τρόπο ώστε να υλοποιείται μία ολοκληρωμένη παρέμβαση, ένα μεγάλο διαχειριστικό σχέδιο ή μία ολόκληρη στρατηγική. Πρωτίστως, εστιάζουν στο φυσικό περιβάλλον (περιλαμβάνοντας και τη διαχείριση του δικτύου Natura 2000 αλλά και στους τομείς ύδατος, αποβλήτων, αέρα και κλίματος (μετριασμός των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, προσαρμογή και μετρίαση των επιπτώσεων των κλιματικών αλλαγών).

Το LIFE μπορεί να χρηματοδοτεί σε μέγιστο ποσοστό 60% ορισμένες μόνο από τις δράσεις (τις επιλέξιμες στο LIFE), ενώ οι υπόλοιπες, οι συμπληρωματικές του κοινού στόχου δράσεις, θα χρηματοδοτούνται από μία τουλάχιστον άλλη πηγή (ή από περισσότερες).

Σε κάθε ολοκληρωμένο έργο ορίζεται ως συντονιστής μία υπηρεσία αρμόδια και ικανή να συντονίσει το συνολικό έργο.

LIFE-IP 4Natura (LIFE16/IPE/GR/000002)

Τίτλος: ‘Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα’ - ‘Boosting the implementation of adaptation policy across Greece’

Σκοπός:

Το έργο LIFE-IP 4 NATURA φιλοδοξεί να ενισχύσει συνολικά την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα και τη συμμόρφωση της χώρας με την ευρωπαϊκή νομοθεσία για τη φύση. Αποτελεί την πρώτη ολοκληρωμένη και συντονισμένη πρωτοβουλία για την υλοποίηση του Πλαισίου Δράσεων Προτεραιότητας της χώρας για το Δίκτυο Natura 2000 σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Συγκεκριμένα αποσκοπεί:

- στη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης προστατευόμενων ειδών και οικοτόπων,
- στην ολοκληρωμένη διαχείριση του δικτύου Natura 2000,
- στην ενδυνάμωση των αρχών και υπηρεσιών που είναι αρμόδιοι για την εφαρμογή της νομοθεσίας για τη φύση,
- στην ενεργό συμμετοχή των εμπλεκόμενων φορέων στη διατήρηση και διαχείριση των περιοχών Natura 2000,
- στην ευρεία ενημέρωση του ελληνικού κοινού αναφορικά με το δίκτυο Natura 2000 και τη σημασία του
- στη συμμετοχή των πολιτών και την υιοθέτηση νοοτροπιών και συμπεριφορών θετικών απέναντι στις περιοχές Natura,
- στην κινητοποίηση συμπληρωματικών χρηματοδο- τήσεων για την επίτευξη των στόχων των οδηγιών για τη φύση στην Ελλάδα.

Χρονική διάρκεια: Δεκέμβριος 2017 – Νοέμβριος 2025 (8 έτη)

Συνολικός Προϋπολογισμός: 17 Μ€

Χρηματοδότηση ΕΕ: 10,2 Μ€ (60%)

Εθνικοί Πόροι: 6,8 Μ€ (εκ των οποίων 4 Μ€ παρέχονται από χρηματοδοτήσεις του Πράσινου Ταμείου)

Χρηματοδότηση από άλλους φορείς: 2,8 Μ€

Δράσεις έργου LIFE-IP 4Natura

1. Εκπόνηση, θεσμοθέτηση και υλοποίηση σχεδίων δράσης ειδών και οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος.
2. Πιλοτική εφαρμογή σχεδίων διαχείρισης των περιοχών του δικτύου Natura 2000 σε 4 γεωγραφικές περιοχές της χώρας (Περιφέρειες Αττικής, Κρήτης, Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης και τα χωρικά όρια της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας).
3. Χαρτογράφηση των οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών τους σε όλες τις περιοχές του δικτύου Natura 2000 της χώρας (για πρώτη φορά στην Ελλάδα).
4. Δημιουργία καινοτόμων εργαλείων διαχείρισης των περιοχών του δικτύου Natura 2000, που αξιοποιούν τα διαθέσιμα δεδομένα για την κατάσταση των ειδών και οικοτόπων και αποτυπώνουν χωρικά τις οικοσυστημικές υπηρεσίες.
5. Κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού που είναι αρμόδιο για τη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών και δημιουργία νέων σύγχρονων εργαλείων άσκησης πολιτικής, τα οποία θα διευκολύνουν τη λήψη ορθών αποφάσεων από στελέχη όλων των επιπέδων της δημόσιας διοίκησης για την καλύτερη διαχείριση των περιοχών Natura 2000.

6. Ευρεία εκστρατεία ενημέρωσης για το δίκτυο Natura 2000 με επίκεντρο τον εορτασμό της Ευρωπαϊκής Ημέρας Natura 2000.
7. Επικαιροποίηση του Πλαισίου Δράσεων Προτεραιότητας για το δίκτυο Natura 2000 για την περίοδο 2021-2027 ώστε να υπάρξει καλύτερη αξιοποίηση των ευρωπαϊκών πόρων για τις περιοχές Natura 2000.
8. Συντονισμός και παρακολούθηση των έργων που αφορούν τις περιοχές του δικτύου Natura 2000 και χρηματοδοτούνται από όλες τις υπάρχουσες ευρωπαϊκές και εθνικές πηγές.

Εταιρικό Σχήμα: ΥΠΕΝ (Συντονιστής), Πανεπιστήμιο Πατρών, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, WWF Ελλάς, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Περιφέρεια Κρήτης, Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας & Θράκης, Περιφέρεια Αττικής, Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου - Δ. Μακεδονίας, Πράσινο Ταμείο.

Ρόλος του Πράσινου Ταμείου στο έργο:

Στο έργο LIFE-IP 4Natura το Πράσινο Ταμείο έχει την βασική ευθύνη για τον συντονισμό των συμπληρωματικών χρηματοδοτήσεων (κυρίως τις χρηματοδοτήσεις δράσεων για τις περιοχές Natura και δράσεις προστασίας της βιοποικιλότητας από το ΕΣΠΑ), την παρακολούθηση του Πλαισίου Δράσεων Προτεραιοτήτων για την περίοδο 2014-2020, την επικαιροποίηση του Πλαισίου Δράσεων Προτεραιοτήτων για την περίοδο 2021-2027 και την αναπαραγωγή και μεταφορά των αποτελεσμάτων/επιτευγμάτων του έργου. Επίσης το Πράσινο Ταμείο έχει σημαντικό ρόλο στην επιλογή και υλοποίηση των Σχεδίων Δράσης για είδη/οικοτόπους κοινοτικού ενδιαφέροντος και των Διαχειριστικών Σχεδίων σε περιοχές Natura 2000 πιλοτικά στη χώρα, στην χαρτογράφηση και ενημέρωση των εμπλεκόμενων φορέων και στις δράσεις επικοινωνίας. Το Πράσινο Ταμείο με συνεισφορά 4 εκατ. ευρώ αποτελεί τον μεγαλύτερο εθνικό συγχρηματοδότη του έργου.

Αριθμός απασχολούμενων συνεργατών: 2

Ειδικότητες:

- Συντονιστής Έργου για το Πράσινο Ταμείο (Βιολόγος, PhD)
- Υπεύθυνος Οικονομικής Διαχείρισης (Οικονομολόγος, MSc)

LIFE-IP AdaptInGR (LIFE17/IPC/GR/000006)

Τίτλος: 'Ενισχύοντας την Εφαρμογή Πολιτικής για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή στην Ελλάδα' - 'Boosting the implementation of adaptation policy across Greece'

Σκοπός:

Το έργο έχει ως στόχο την υποστήριξη της εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ) και των Περιφερειακών Σχεδίων Προσαρμογής (ΠΕΣΠΚΑ), με κατάλληλες δράσεις σε **εθνικό, περιφερειακό και τοπικό** επίπεδο. Περιλαμβάνονται:

- Δράσεις υποστήριξης και δημιουργίας κατάλληλων υποδομών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Συντονιστής έργου), ο οποίος είναι και ο κεντρικός φορέας διαμόρφωσης και εφαρμογής της εθνικής πολιτικής για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή,
- Δράσεις οικοδόμησης δυναμικού για την ενίσχυση των Περιφερειών κατά την εφαρμογή και παρακολούθηση των ΠΕΣΠΚΑ σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας,
- Υποστηρικτικές δράσεις για τη διαμόρφωση σχεδίων προσαρμογής από Δήμους της χώρας στο πλαίσιο του Συμφώνου των Δημάρχων,
- Έργα πιλοτικού χαρακτήρα σε επιλεγμένες Περιφέρειες και Δήμους, τα οποία θα αποτελέσουν καλά παραδείγματα και πρότυπα για εφαρμογή σε άλλες περιοχές της χώρας.

Τέλος, το έργο θα προετοιμάσει κατάλληλα την αναθεώρηση της Εθνικής Στρατηγικής και των Περιφερειακών Σχεδίων, με βάση τις απαιτήσεις του Ν. 4414/2016.

Χρονική διάρκεια: Ιανουάριος 2019 – Δεκέμβριος 2026 (8 έτη)

Συνολικός Προϋπολογισμός: 14,2 Μ€

Χρηματοδότηση ΕΕ: 8,3 Μ€ (60%)

Εθνικοί Πόροι: 5,6 Μ€ (εκ των οποίων 2,4 Μ€ παρέχονται από χρηματοδοτήσεις του Πράσινου Ταμείου)

Χρηματοδότηση από άλλους φορείς: 285.000 €

Ενδεικτικές δράσεις έργου LIFE-IP AdaptInGR

A) Εθνικό επίπεδο

1. Δημιουργία και πιλοτική εφαρμογή ενός ενιαίου, αντικειμενικού και ολοκληρωμένου εθνικού συστήματος εποπτείας και αξιολόγησης της εφαρμογής της ΕΣΠΚΑ και των ΠΕΣΠΚΑ σε συμφωνία με τα προβλεπόμενα από την ΕΣΠΚΑ, μέσω ενός κατάλληλου πλαισίου δεικτών για την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας μέτρων και δράσεων προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.
2. Δημιουργία και λειτουργία της Εθνικής Πλατφόρμας για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή στα πρότυπα άλλων χωρών και του EU Climate-Adapt.
3. Δράσεις συντονισμού μεταξύ Υπουργείων και κυβερνητικών φορέων, με στόχο την παρακολούθηση και το συντονισμό χρηματορροών και επενδυτικών σχεδίων για την υλοποίηση έργων και παρεμβάσεων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.
4. Δράσεις ενίσχυσης της ενσωμάτωσης των απαιτήσεων προσαρμογής σε άλλες περιβαλλοντικές και συναφείς πολιτικές μέσω της υποστήριξης της λειτουργίας του Εθνικού Συμβουλίου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή.

5. Ανάλυση και δημιουργία χρηματοδοτικών εργαλείων (δημόσιων και ιδιωτικών) για την υποστήριξη της υλοποίησης δράσεων σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.
6. Εκπόνηση Κατευθυντήριων Οδηγιών και σύνθεση καλών πρακτικών για (ενδεικτικά):
 - Μέτρα προστασίας ακτών και ιδιαίτερων οικοσυστημάτων σε περιφερειακή και τοπική κλίμακα
 - Μέτρα προστασίας κρίσιμων υποδομών με έμφαση στον τομέα των μεταφορών και της διαχείρισης υδατικών πόρων
 - Ενσωμάτωση απαιτήσεων προσαρμογής στον αστικό χωροταξικό σχεδιασμό, με έμφαση στις κτιριακές υποδομές, στην ολοκληρωμένη διαχείριση του αστικού περιβάλλοντος με ενσωμάτωση αστικών αναπλάσεων, και στη μείωση επιπτώσεων από ακραία καιρικά/υδρομετεωρολογικά φαινόμενα (έντονες βροχοπτώσεις, πλημμύρες, καύσωνες).
7. Δράσεις capacity building για κυβερνητικούς/εθνικούς φορείς που εμπλέκονται στη διαδικασία σχεδιασμού και υλοποίησης μέτρων και δράσεων προσαρμογής.
8. Ποσοτικοποίηση και ανάλυση των συνεργειών των πολιτικών μετριασμού και προσαρμογής της κλιματικής αλλαγής στο πλαίσιο της μετάβασης σε μία οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα.
9. Πιλοτικές αναλύσεις και οδηγός προσαρμογής για πολιτιστικά τοπία και χρήσεις γης.
10. Υποστήριξη διεθνών συνεργασιών στο χώρο της Ανατολικής Μεσογείου με στόχο την ανταλλαγή πληροφορίας και καλών πρακτικών (good practice).
11. Ενημέρωση/ευαισθητοποίηση φορέων σε εθνικό επίπεδο για την ενσωμάτωση/αντιμετώπιση/μείωση του κλιματικού ρίσκου.

B) Περιφερειακό Επίπεδο

1. Σχεδιασμός, υλοποίηση και παρακολούθηση του αντικτύπου εξειδικευμένων πιλοτικών δράσεων σε επίπεδο Περιφέρειας (πιλοτικά για 3 περιφέρειες, οι οποίες θα λειτουργήσουν ως «πρότυπο» για τη μεταφορά καλών πρακτικών/παραδειγμάτων σε άλλες περιφέρειες)
2. Ανάλυση κλιματικών παραμέτρων για την υφιστάμενη κατάσταση και παραγωγή κλιματικών προβολών για τις εξειδικευμένες πιλοτικές δράσεις στις μελέτες περίπτωσης
3. Παρακολούθηση και υποστήριξη της διαδικασίας εκπόνησης και εφαρμογής των Περιφερειακών Σχεδίων Προσαρμογής για όλες τις Περιφέρειες της χώρας
4. Δράσεις εκπαίδευσης και οικοδόμησης δυναμικού σε περιφερειακό επίπεδο σχετικά με τον σχεδιασμό, τις διαδικασίες διαβούλευσης, τις δυνατότητες χρηματοδότησης και την παρακολούθηση του αντικτύπου δράσεων προσαρμογής της κλιματικής αλλαγής (για όλες τις Περιφέρειες)
5. Ενημέρωση/ευαισθητοποίηση φορέων σε περιφερειακό επίπεδο (για όλες τις Περιφέρειες)

Γ) Τοπικό επίπεδο

1. Πιλοτικός σχεδιασμός ολοκληρωμένων σχεδίων προσαρμογής για 5 Δήμους της χώρας. Προτείνεται οι επιλεγμένοι Δήμοι να έχουν ήδη υπογράψει το Ενιαίο Σύμφωνο Δημάρχων για την Ενέργεια και το Κλίμα για το 2030, το οποίο και ενσωματώνει την ανάλυση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, την αποτύπωση της τρωτότητας σε επίπεδο Δήμου και την ενσωμάτωση των απαιτήσεων προσαρμογής στον τοπικό σχεδιασμό. Στον πιλοτικό σχεδιασμό θα μπορούσε να δοθεί έμφαση στις

αστικές αναπλάσεις, τις προσεγγίσεις με βάση το οικοσύστημα (ecosystem-based approaches) και τη διαμόρφωση «πράσινων» υποδομών (green infrastructure) προκειμένου να προκύπτουν πολλαπλά οφέλη για τον αστικό σχεδιασμό (π.χ. κοινωνική συνεκτικότητα, αναβάθμιση αστικού περιβάλλοντος, δημιουργία τοπικών οικονομικών δραστηριοτήτων, κ.λπ.). Εφαρμογή συγκεκριμένων ενδεικτικών δράσεων.

2. Δράσεις εκπαίδευσης και οικοδόμησης δυναμικού σχετικά με τον σχεδιασμό, τις διαδικασίες διαβούλευσης, τις δυνατότητες χρηματοδότησης και την παρακολούθηση του αντικτύπου ενδεικτικών δράσεων προσαρμογής της κλιματικής αλλαγής σε τοπικό επίπεδο (για όλους τους Δήμους των πιλοτικών περιφερειών).
3. Ενημέρωση/ευαισθητοποίηση φορέων/κατοίκων σε τοπικό επίπεδο (για τους πιλοτικούς Δήμους).

Εταιρικό Σχήμα: ΥΠΕΝ (Συντονιστής), ΕΜΠ, Πράσινο Ταμείο, ΕΝΠΕ, ΚΕΔΕ, ΕΚΠΑΑ, Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, Δήμος Αγίων Αναργύρων-Καματερού, Δήμος Κατερίνης, Δήμος Λαρισαίων, Δήμος Ρόδου, ΔΕΥΑ Κομοτηνής, Τράπεζα της Ελλάδος, Ακαδημία Αθηνών, Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών, Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, Μαριολοπούλειο-Καρααγγίνειο Ίδρυμα

Ρόλος του Πράσινου Ταμείου στο έργο:

Στο έργο LIFE-IP AdaptInGR το Πράσινο Ταμείο έχει την βασική ευθύνη για τον συντονισμό και την υλοποίηση των δράσεων οικοδόμησης δυναμικού σε περιφερειακό, τοπικό και εθνικό επίπεδο, καθώς και για την παρακολούθηση, τον σχεδιασμό προτεραιοτήτων και την μόχλευση των συμπληρωματικών πόρων χρηματοδότησης του έργου. Το Ταμείο συμμετέχει στις περισσότερες δράσεις του έργου και υποστηρίζει τους δημόσιους φορείς στην κάλυψη της ίδιας συμμετοχής του έργου, συγχρηματοδοτώντας τις δράσεις τους με 2,4 εκατ. €.

Αριθμός απασχολούμενων συνεργατών: 2

Ειδικότητες:

- Συντονιστής Έργου για το Πράσινο Ταμείο (Χημικός Μηχανικός, PhD)
- Υπεύθυνος Διοικητικής και Οικονομικής Διαχείρισης στο έργο LIFE-IP (Οικονομολόγος, MSc)

LIFE-IP CEI GREECE (LIFE18 IPE/GR/000013)

Το ΥΠΕΝ/Δ/υση Διαχείρισης Αποβλήτων και Περιβαλλοντικών Πιστοποιήσεων, μετά την έγκριση της 1^{ης} φάσης (concept note) από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ολοκλήρωσε την προετοιμασία της τελικής πρότασης για Ολοκληρωμένο έργο στον άξονα ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ: «LIFE-IP CEI Greece: Circular Economy Implementation in Greece». Η πρόταση αξιολογήθηκε επιτυχώς και βρίσκεται στη διαδικασία ενσωμάτωσης των παρατηρήσεων της EASME¹ ώστε να υπογραφεί το συμφωνητικό επιχορήγησης. Καθ' όλη τη διαδικασία προετοιμασίας του συνοπτικού υπομνήματος και της πλήρους πρότασης, ο εμπειρογνώμονας περιβάλλοντος και αποδοτικότητας πόρων της Greek LIFE Task Force συνέβαλε τα μέγιστα, προσφέροντας τεχνογνωσία και συμμετέχοντας ενεργά στην προετοιμασία του προϋπολογισμού και των κειμένων.

Η διάρκεια του έργου είναι 8 έτη και ο **προϋπολογισμός** του έργου εκτιμάται στα **16 εκατ. €**. Η συμμετοχή του Π.Τ. στο έργο θα είναι 2,9 εκατ. € σαν συγχρηματοδότης, ενώ θα αναλάβει υλοποίηση δράσεων κόστους 1.428.065 € (εκ των οποίων 856.839 € χρηματοδότηση από την ΕΕ) σαν συνδικαιούχος. Ο ρόλος του Π.Τ. στο έργο περιλαμβάνει τις εξής δράσεις:

- Συμμετοχή στην εύρεση των ενδιαφερόμενων μερών και την ταυτοποίηση αναγκών των περιφερειακών αρχών για τη διαχείριση των αποβλήτων.
- Ανασκόπηση των χρηματοδοτικών εργαλείων για την Κυκλική Οικονομία σε επίπεδο ΕΕ.
- Συμμετοχή στη μελέτη αξιολόγησης των δυνατοτήτων εφαρμογής της κυκλικής οικονομίας σε βασικούς παραγωγικούς τομείς με έμφαση στον αγροδιατροφικό τομέα.
- Εκτίμηση τεχνικής ετοιμότητας της Ελλάδας για τις νέες και τις προσεχείς υποχρεώσεις της για τα απόβλητα.
- Ανασκόπηση της υφιστάμενης κατάστασης της πρόληψης των απορριμμάτων τροφίμων (μετρήσεις / εκτιμήσεις / υφιστάμενες πλατφόρμες και πρακτικές παρακολούθησης).
- Συμμετοχή στην ανάπτυξη και λειτουργία πλατφόρμας παρακολούθησης και διαχείρισης πρόληψης τροφίμων.
- Ανάπτυξη δεικτών μέτρησης και παρακολούθησης της Κυκλικής Οικονομίας.
- Ανάπτυξη τεχνικών προδιαγραφών Κυκλικής Οικονομίας για χρηματοοικονομικά εργαλεία.
- Εφαρμογή οικονομικών μέσων για τη στήριξη της Κυκλικής Οικονομίας.
- Ενσωμάτωση των δεικτών της Κυκλικής Οικονομίας σε χρηματοδοτικά μέσα.
- Διοργάνωση και συμμετοχή σε δράσεις οικοδόμησης δυναμικού σχετικά με τον τομέα της διαχείρισης αποβλήτων.
- Προσδιορισμός και διαμόρφωση προτάσεων χρηματοδοτικών προγραμμάτων για Περιφέρειες και Δήμους που μπορεί να υλοποιήσει το Πράσινο Ταμείο στο πλαίσιο των δράσεών του για τη διαχείριση αποβλήτων.
- Ενημέρωση και διάχυση της πληροφορίας για τρέχοντα ευρωπαϊκά και εθνικά προγράμματα στον τομέα της διαχείρισης αποβλήτων.
- Συμμετοχή στις δράσεις αναπαραγωγής και μεταφοράς καλών πρακτικών έργων διαχείρισης αποβλήτων και κυκλικής οικονομίας.
- Συμμετοχή σε δράσεις περιορισμού παραγωγής αποβλήτων τροφίμων.
- Συμμετοχή στις δράσεις παρακολούθησης και συντονισμού του έργου.
- Ανάπτυξη μέσων χρηματοοικονομικής υποστήριξης που βασίζονται στην ενσωμάτωση των δεικτών και των τεχνικών προδιαγραφών της Κυκλικής Οικονομίας.

1 European Agency for Small and Medium Enterprises

Συντονιστής δικαιούχος: 1. ΥΠΕΝ - Δ/νση Διαχείρισης Αποβλήτων και Περιβαλλοντικών Πιστοποιήσεων

Συνδικαιούχοι:

2. ΕΟΑΝ
3. Πράσινο Ταμείο
4. ΕΚΠΑΑ
5. Δήμος Αθηναίων
6. Δήμος Θεσσαλονίκης
7. Δήμος Αλοννήσου
8. Δήμος Πάρου
9. Δήμος Αντίπαρου
10. Δήμος Τήνου
11. Δήμος Θήρας (Σαντορίνη)
12. Δήμος Βάρης-Βούλας-Βουλιαγμένης
13. Δήμος Ναυπακτίας
14. Οικολογική Εταιρεία Ανακύκλωσης
15. Δίκτυο Νησιών 'ΔΑΦΝΗ'
16. Terra Nova
17. ΦοΔΣΑ Δ. Μακεδονίας 'ΔΙΑΔΥΜΑ'
18. Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο
19. ΕΛΟΤ

Παραδοσιακά Έργα LIFE:

LIFE REWEEE (LIFE14/ENV/GR/000858)

Τίτλος: «Ανάπτυξη και επίδειξη μοντέλων πρόληψης και επαναχρησιμοποίησης Αποβλήτων Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού (ΑΗΗΕ)»

Περιγραφή και Στόχος του Έργου:

Το έργο LIFE REWEEE αποσκοπεί στην πρόληψη δημιουργίας Αποβλήτων Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού (ΑΗΗΕ). Προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος αυτός λειτουργούν για πρώτη φορά στην Ελλάδα δύο Κέντρα Διαλογής και Ταξινόμησης (ΚΔΤ) ΑΗΗΕ: (1) στην περιφέρεια Αττικής και (1) στην περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Βασική δραστηριότητα των Κέντρων είναι η συγκέντρωση, η διαλογή και η ταξινόμηση των ΑΗΗΕ, ανάλογα με την κατάστασή τους, με σκοπό να ακολουθήσει προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση ή επεξεργασία.

Για την επιτυχία του έργου LIFE REWEEE είναι απαραίτητη η ευαισθητοποίηση των πολιτών. Μια σημαντική ενέργεια που υλοποιείται μέσα από το έργο, είναι η λειτουργία μιας διαδικτυακής πλατφόρμας για τη δωρεά και ανταλλαγή ΗΗΕ. Σε αυτή συμμετέχουν νοικοκυριά, επιχειρήσεις και δημόσιες υπηρεσίες. Επιπλέον, έχουν πραγματοποιηθεί σειρά εκδηλώσεων οι οποίες προωθούν την επισκευή ΗΗΕ. Στις εκδηλώσεις αυτές γίνεται επιτόπια επισκευή για όσες συσκευές είναι εφικτό, έτσι ώστε οι κάτοχοί τους να παρακολουθήσουν επί τόπου απλές τεχνικές επισκευής για να καλύψουν οι ίδιοι παρόμοιες μελλοντικές βλάβες.

Παράλληλα, έχει αναπτυχθεί Φόρουμ Διαβούλευσης, το οποίο εξετάζει, αναλύει και προωθεί στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης του Έργου θέματα σχετικά με την πρόληψη δημιουργίας ΑΗΗΕ, την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση και την παρακολούθησή τους. Στο Φόρουμ συμμετέχουν οργανισμοί, φορείς και παράγοντες στην Ελλάδα που σχετίζονται με τα ΑΗΗΕ. Οι στόχοι του Έργου LIFE RE-WEEE σχετίζονται με τους στόχους της Ευρωπαϊκής Πολιτικής και την υφιστάμενη Νομοθεσία.

Συνολικός Προϋπολογισμός: 2.161.405 ευρώ

Συγχρηματοδότηση ΕΕ: 1.247.300 ευρώ (60%)

Προϋπολογισμός ΠΤ: 393.850 ευρώ

Ευρωπαϊκή Συγχρηματοδότηση ΠΤ: 177.000 ευρώ

Διάρκεια: 01/01/2016 μέχρι 30/6/2019 και μετά από παράταση μέχρι 31/08/2020

Αριθμός απασχολούμενων συνεργατών: Έχουν απασχοληθεί 3 άτομα (1 εμπειρογνώμονας σε θέματα διαχείρισης αποβλήτων/Project Manager και 2 υπεύθυνοι οικονομικής διαχείρισης. Προγραμματίζεται να πραγματοποιηθεί άμεσα η πρόσληψη 1 διαχειριστή του έργου (Ειδικός σε θέματα διαχείρισης αποβλήτων / Project Manager) και 1 υπεύθυνος οικονομικής διαχείρισης λόγω της παράτασης του έργου.

LIFE TERRACESCAPE (LIFE16 CCA/GR/000050)

Τίτλος: 'Μετατροπή των εγκαταλειμμένων τοπίων αναβαθμίδων σε πράσινες υποδομές μέσω συμμετοχικής επιστασίας γης για καλύτερη προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή' - 'Employing land stewardship to transform abandoned terraced landscapes into green infrastructures for a better adaptation to climate change'

Σκοπός:

Το έργο αφορά στην λειτουργική αποκατάσταση για επανακαλλιέργεια, ενός εξέχοντος στοιχείου του μεσογειακού τοπίου, των αγροτικών αναβαθμίδων. Άμεσος σκοπός του έργου είναι η επίδειξη των ωφελειών (οικονομικών, πολιτισμικών, οικολογικών) που θα προκύψουν από μια τέτοια προοπτική, και εφεξής η εντόπια πολλαπλή του αναπαραγωγή. Απώτερος στόχος είναι η δημιουργία προσαρμοσμένων «πράσινων υποδομών» ως αντιστάθμισμα στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Η όλη δράση θα λάβει χώρα στο νησί της Άνδρου, με στόχο να επεκταθεί, εφ' όσον είναι επιτυχής, σε άλλα νησιά του Αιγαίου και της Μεσογείου.

Το έργο περιλαμβάνει τις εξής κατηγορίες δράσεων:

- Προπαρασκευαστικές δράσεις, οι οποίες θα διασφαλίσουν τον επιτυχημένο σχεδιασμό των δράσεων που θα εφαρμοστούν.
- Δράσεις επιδεικτικής διαχείρισης, οι οποίες αποτελούν τον πυρήνα του έργου και εμπλέκουν όλες τις μεθόδους επίδειξης καθώς επίσης και την προώθηση της μεταφοράς γνώσης και αναπαραγωγής της προσέγγισης του έργου.
- Δράσεις παρακολούθησης, μέσω των οποίων θα παρακολουθούνται η αποτελεσματικότητα των δράσεων του έργου, καθώς και τα οφέλη ή οι όποιες επιπτώσεις τους στο περιβάλλον, την οικονομία και την τοπική κοινωνία.
- Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, οι οποίες θα εστιάζουν στην πληροφόρηση πολλαπλών αποδεκτών, με σκοπό την αλλαγή στάσης αντίληψης και συμπεριφοράς των ομάδων-στόχων.
- Δράσεις συντονισμού του έργου, που θα αφορούν στην ορθή υλοποίηση του έργου.

Χρονική διάρκεια: Ιούλιος 2017 – Αύγουστος 2021 (4 έτη)

Συνολικός Προϋπολογισμός: 2.694.038 €

Χρηματοδότηση ΕΕ: 1.562.964€ (60%)

Εθνικοί Πόροι: 1.131.074 € (500.000 € παρέχονται από το Πράσινο Ταμείο)

Δράσεις του έργου:

- Ένα αποτελεσματικό Στρατηγικό Σχέδιο Προσαρμογής για τον αγροτικό τομέα των οικοσυστημάτων των μικρών νησιών του Αιγαίου, για παροχή καθοδήγησης στους τοπικούς και περιφερειακούς φορείς.
- Σύσταση ενός τοπικού Οργανισμού Συμμετοχικής Επιστασίας Γης, εμπλέκοντας τους ενδιαφερόμενους σε μια αειφορική προσέγγιση διαχείρισης της γης. Η πρωτοβουλία αυτή της Συμμετοχικής Επιστασίας Γης εισάγεται για πρώτη φορά στην Ελλάδα από το Πράσινο Ταμείο, με έναν οργανωμένο και αποτελεσματικό τρόπο.
- Σύσταση της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης Άνδρου, δημιουργία σήματος πιστοποίησης για κλιματικώς-έξυπνα τοπικά γεωργικά προϊόντα και ενεργό συνεργασία με τον τομέα των τοπικών επιχειρήσεων.

- Παραγωγή πολλαπλασιαστικού υλικού και διάδοση των τοπικών αγροτικών ποικιλιών, οι οποίες θα καλλιεργούνται στις αναβαθμίδες του έργου.
- Οργάνωση του Σχολείου Ξερολιθιάς στην Άνδρο, με τρία εργαστήρια και οκτώ εκπαιδευτικά σεμινάρια.
- Δημιουργία ενός Οδηγού Καλής Πρακτικής κι ενός Εργαλείου Υποστήριξης Λήψης Αποφάσεων για την κλιματικώς-έξυπνη γεωργία και, συναφώς, την προσαρμογή των μικρών νησιών του Αιγαίου, έτσι ώστε να είναι ανθεκτικά στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.
- Ευρεία εκστρατεία ευαισθητοποίησης, που θα περιλαμβάνει οργάνωση εκδηλώσεων, προετοιμασία έντυπου υλικού, παραγωγή ντοκιμαντέρ, δημιουργία λειτουργικού ιστοτόπου, όπως και χρήση μέσων κοινωνικής δικτύωσης.

Αναμενόμενα αποτελέσματα:

- Νεότευκτο παράδειγμα επανακαλλιέργειας σε αναβαθμίδες με νέα προϊόντα προς άμεση διάθεση και καθετοποιημένη χρήση τους, με οικονομικά οφέλη προς διάφορες τοπικές ομάδες (αγρότες, μικρού μεγέθους επιχειρήσεις δευτερογενούς επεξεργασίας, τουρισμός).
- Κλιματική προσαρμογή ενός σημαντικού μέρους της γεωργικής γης του νησιού, με την καλλιέργεια τουλάχιστον 1500 στρεμμάτων με χρήση κλιματικώς-έξυπνων παραδοσιακών γεωργικών πρακτικών και την εμπλοκή τουλάχιστον 70 αγροτών και ιδιοκτητών γης που επιθυμούν να συνεργασθούν στο πλαίσιο της Συμμετοχικής Επιστασίας Γης.
- Οι επιδεικτικές παρεμβάσεις και η εφαρμογή κλιματικώς-έξυπνων πρακτικών θα βελτιώσουν την κατάσταση διατήρησης των οικοτόπων και της βιοποικιλότητας, θα βοηθήσουν στην κλιματική προσαρμογή, και θα καταδείξουν το εφικτό του προσανατολισμού του τοπικού παραγωγικού μοντέλου σε μια σύγχρονη και βιώσιμη κατεύθυνση που επενδύει στην μικρή κλίμακα και αναδεικνύει την τοπική αγροδιατροφική και περιβαλλοντική ταυτότητα ως βασικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της Άνδρου και των υπόλοιπων νησιών του Αιγαίου.

Εταιρικό Σχήμα: Πανεπιστήμιο Αιγαίου (Συντονιστής), Πράσινο Ταμείο, Δήμος Άνδρου, Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (Τμήμα Βιολογίας), ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ (Ινστιτούτο Γενετικής Βελτίωσης και Φυτογενετικών Πόρων, Τράπεζα Γενετικού Υλικού)

Ρόλος του Πράσινου Ταμείου στο έργο:

Στο έργο LIFE Terracescape το Πράσινο Ταμείο συμμετέχει στις περισσότερες δράσεις, συμβάλλοντας οικονομικά με το ποσό των 500.000,00 ευρώ. Ενδεικτικά, είναι υπεύθυνο για τη δημιουργία και λειτουργία του Οργανισμού Συμμετοχικής Επιστασίας Γης, που περιλαμβάνει την παραχώρηση των εκτάσεων γης και την υπογραφή των συμφωνητικών με τους ιδιοκτήτες, καθώς και για τη δομική αποκατάσταση των αναβαθμίδων. Επίσης, το Πράσινο Ταμείο είναι υπεύθυνο για την προμήθεια του εξοπλισμού για την καλλιέργεια των εκτάσεων, καθώς και για τη διάδοση της έννοιας της Συμμετοχικής Επιστασίας Γης σε τοπικό και εθνικό επίπεδο, μέσω λειτουργίας διαδικτυακής πλατφόρμας και μέσω διοργάνωσης ενημερωτικών εκδηλώσεων.

Αριθμός απασχολούμενων συνεργατών: 2

Υπεύθυνη Συμμετοχικής Επιστασίας Γης (Βιολόγος, PhD)

Υπεύθυνη Επικοινωνίας Συμμετοχικής Επιστασίας Γης (Επικοινωνιολόγος-Διεθνολόγος, MSc)

Επιπλέον, στο έργο συμμετέχουν ως εξωτερικοί συνεργάτες, ένας Αρχιτέκτονας Μηχανικός, μία Γεωπόνος, καθώς και μία Δικηγορική εταιρεία.

LIFE GRECABAT (LIFE17 NAT/GR/000522)

Το πρόγραμμα LIFE-ΦΥΣΗ «Ελληνικά Σπήλαια και Χειρόπτερα: Διαχειριστικές Δράσεις και Αλλαγή Συμπεριφοράς» («Greek Caves and Bats: Management Actions and Change of Attitude», LIFE17 NAT/GR/000522 – LIFE GRECABAT) έχει κύριο στόχο να βελτιώσει την κατάσταση διατήρησης 10 ειδών νυχτερίδων (χειρόπτερων, Παραρτήματα II-IV Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ) και του οικοτόπου των σπηλαίων (οικότοπος 8310, Παράρτημα I Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ), βοηθώντας παράλληλα την επιβίωση της μοναδικής σπηλαιόβιας ζωής (δεκάδες ενδημικά είδη ασπόνδυλων της Ελλάδας).

Το LIFE GRECABAT έχει προϋπολογισμό 1,27 εκατ. ευρώ και διάρκεια 4,5 έτη (01/09/2018 – 28/02/2023). Συγχρηματοδοτείται κατά 60% από το πρόγραμμα LIFE της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (EC / EASME), κατά 15% από πόρους του Πράσινου Ταμείου, 6,3% από το Ίδρυμα Α. Γ. Λεβέντη, 4,3% από το Ίδρυμα Σταύρος Σ. Νιάρχος και 14,4% από τους εταίρους του προγράμματος. Συντονιστής - Δικαιούχος είναι το Πανεπιστήμιο Κρήτης – Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης (ΜΦΙΚ) και εταίροι: (1) Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας (ΥΠΕΝ), (2) Πράσινο Ταμείο, (3) Ινστιτούτο Σπηλαιολογικών Ερευνών Ελλάδας (ΙΝΣΠΕΕ) και (4) ΑΤΕΠΕ Διαχείριση Οικοσυστημάτων Μονοπρόσωπη ΕΠΕ (ΑΤΕΠΕ).

Πρόκειται για την πρώτη πανελλαδική προσπάθεια διαχείρισης, προστασίας και ανάδειξης των νυχτερίδων (χειρόπτερων), των σπηλαίων και της ζωής που φιλοξενούν, φιλοδοξώντας να γίνει παράδειγμα ολοκληρωμένης διαχείρισής τους σε εθνικό επίπεδο.

Στο πλαίσιο υλοποίησης του LIFE GRECABAT, μεταξύ άλλων, προβλέπεται:

- Η εφαρμογή σειράς επιδεικτικών δράσεων διατήρησης (conservation actions), μέσω της υλοποίησης έργων μικρής κλίμακας σε σπήλαια και άλλα καταφύγια των νυχτερίδων που βρίσκονται σε 10 περιοχές του Δικτύου NATURA 2000.
- Η κατασκευή πρωτότυπης, φορητής ψηφιακής συσκευής καταγραφής περιβαλλοντικών παραμέτρων και η αναπαραγωγή της σε 12 αντίγραφα ώστε να χρησιμοποιηθεί από εκπαιδευμένους εθελοντές για την καταγραφή δεδομένων από διάφορα σπήλαια της Ελλάδας.
- Η εγκατάσταση σε 3 επιλεγμένες τοποθεσίες, προηγμένων συστημάτων παρακολούθησης και έγκαιρης προειδοποίησης για τα σπήλαια και τη σπηλαιόβια ζωή, που θα καταγράφουν και θα μεταδίδουν σε πραγματικό χρόνο, δεδομένα συνθηκών εντός και εκτός των σπηλαίων (θερμοκρασία, υγρασία, επίπεδα CO₂ κτλ) αλλά και εικόνα μέσω τηλεχειριζόμενων υπέρυθρων καμερών παρακολούθησης.
- Η σύνταξη 2 Εθνικών Σχεδίων Δράσης για τις νυχτερίδες και τα σπήλαια, τα οποία θα θεσμοθετηθούν από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, προκειμένου να ισχυροποιηθεί περαιτέρω το νομικό πλαίσιο προστασίας και διαχείρισης τους.
- Η επιλογή των τριάντα σημαντικότερων σπηλαίων και η τεκμηριωμένη ένταξη πέντε εξ'αυτών σε καθεστώς προστασίας, προκειμένου να δημιουργηθεί ένα δίκτυο μικροαποθεμάτων σπηλαίων (cave micro reserves) σύμφωνα με τον ν. 3937/2011, ΟJG 144/A/17-6-2011δ.
- Η διοργάνωση ειδικών εκδηλώσεων και διημερίδων, με στόχο την ενημέρωση όλων των εμπλεκόμενων κοινωνικών εταίρων (κοινωνία των πολιτών κρατικοί φορείς/ υπηρεσίες, ΟΤΑ, σπηλαιολογικοί/αρχαιολογικοί σύλλογοι, επιχειρηματικός τομέας, ιδιοκτήτες γης κ.α.), ώστε να υιοθετήσουν στάση πιο φιλική προς τα σπήλαια και τις νυχτερίδες, σύμφωνη και με την κείμενη νομοθεσία.
- Η παραγωγή υλικού πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης του κοινού για την οικολογική σημασία των νυχτερίδων, των σπηλαίων και της σπηλαιόβιας ζωής, το νομικό πλαίσιο προστασίας τους καθώς

και τις επιπτώσεις από την ανθρώπινη δραστηριότητα, με απώτερο στόχο την αλλαγή της συμπεριφοράς.

- Η διαμόρφωση, κατευθύνσεων / προδιαγραφών ορθής αξιοποίησης των σπηλαίων μέσω της δημιουργίας και διάθεσης του κατάλληλου οπτικοακουστικού υλικού.
- Η οργάνωση πανελλαδικού δικτύου εθελοντών για την παρακολούθηση, προστασία και ορθή διαχείριση των σπηλαίων και άλλων καταφυγίων νυχτερίδων, το οποίο θα συλλέγει δεδομένα από όλη τη χώρα και θα λειτουργεί ως δίκτυο αναφοράς προβλημάτων και έγκαιρης προειδοποίησης για την αποφυγή πιέσεων και απειλών για τα είδη και τον οικότοπο.

Οι δράσεις του προγράμματος θα πραγματοποιηθούν σε διάφορες περιοχές της χώρας (από την Κρήτη έως τον Έβρο) και θα συνδυασθούν με αντίστοιχες ενημερωτικές εκδηλώσεις και επισκέψεις στα σημεία υλοποίησης του.

Στο πλαίσιο του LIFE GRECABAT, το Πράσινο Ταμείο έχει αναλάβει:

- Τον συντονισμό των δράσεων C4 και E2 που υλοποιούνται σε συνεργασία με τους άλλους εταίρους του προγράμματος.
- Τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της στρατηγικής επικοινωνίας και διάχυσης του προγράμματος (Δράση E2).
- Τη διοργάνωση και προώθηση των εκδηλώσεων του προγράμματος (στο πλαίσιο των δράσεων C4 και E2, συγκεκριμένα: τη διοργάνωση 14 διημερίδων σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας και προώθηση όλων των εκδηλώσεων του έργου).

Αριθμός απασχολούμενων συνεργατών: Για τις δράσεις του Πράσινου Ταμείου απασχολείται ένας επικοινωνιολόγος.

Στο έργο θα απασχοληθούν επιπλέον 16 άτομα ως προσωπικό των εταίρων (7 βιολόγοι, 2 δασολόγοι, 3 Περιβαλλοντολόγοι, 1 Γεωγράφος, 1 Γεωπόνος, 2 Δασολόγοι) και πάνω από 15 εξωτερικοί συνεργάτες (1 Γεωγράφος, 1 Δασολόγος, εταιρία διενέργειας ερωτηματολογίων, 1 σκηνοθέτης TV spot, εταιρία δημιουργίας πρωτοτύπου, 3 μηχανικοί μετρήσεις παρεμβάσεων, εταιρία δημιουργίας εικονικής εξερεύνησης σπηλαίου, 2 Γραφίστες, εταιρίες εγκατάστασης μόνιμων συστημάτων παρακολούθησης σπηλαίων, ανάδοχοι μικρών τεχνικών παρεμβάσεων κτλ.).